

svět katolickými očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XV, číslo 9

6. 5. 2018 / neprodejné

Z OBSAHU	Být nositeli velikonoční naděje. Homilie papeže Františka	04
	Mučedníci komunismu: Služebník Boží P. Michał Rapacz	05
	Církev na straně národa. Homilie Dominika kardinála Duky OP	07
	Evropská mládež a víra	09

TRADICE OTCŮ

Z poselství svatého Ludvíka Marie Grigniona z Montfortu (1673–1716)

Mezi věčnou Moudrostí a člověkem je tak velké pouto přátelství, že se to nedá pochopit. Moudrost je pro člověka a člověk je pro Moudrost. (...) Když chtěla na jedné straně ukázat svou lásku k člověku a zemřít místo něho, aby ho zachránila, a na druhé straně se nemohla odhodlat opustit člověka, nalézá obdivuhodné tajemství, aby mohla současně zemřít i žít a zůstat s člověkem až do konce věků. Je to láskyplný vynález eucharistie. A aby dokonale uspokojila svou lásku v tomto tajemství, není jí zatěžko změnit a převrátit celou přírodu.

Konečně nastal určený čas k vykoupení člověka. Věčná Moudrost si sama postavila dům, svůj důstojný příbytek... Stvořila a vytvořila Marii v lůně svatě Anny, s větší radostí, než s jakou stvořila vesmír. Je nemožné vyjádřit, jak nevýslovné dary dala Nejsvětější Trojice tomuto krásnému stvoření, a přitom jak věrně tato bytost odpověděla na milosti svého Stvořitele.

Bouřlivý proud nekonečné Boží dobroty, násilně zastavený hříchem člověka hned na začátku světa, se vlévá prudce a v plnosti do Mariina srdce. Věčná Moudrost mu dává všechny milosti, které by byli dostali Adam a jeho potomci od její štědrosti, kdyby byli zůstali v prvotní spravedlnosti. Konečně celá plnost božství, říká jeden světec, se vylévá v Marii, nakolik je toho schopný pouhý tvor.

Maria, mistrovské dílo Nejvyššího, zázraku věčné Moudrosti, dive všemohoucnosti, propasti milosti, přiznávám se všemi svatými, že jenom ten, který tě stvořil, zná výšku, šířku a hloubku milosti, které ti udělil.

Maestro di Stefano: Matka milosrdenství. Foto: Flickr, Prof. Mortel (CC BY-NC-SA 2.0)

Kdo je matka

Na vlnách polského rozhlasu probíhá program nazvaný „Děti vědí lépe“. Po poslechu několika epizod této série jsem s tímto názvem ztotožněn. Děti skutečně někdy vědí lépe. Když se nám dospělým věci neobyčejné zdají být obyčejnými, nenormální normálními, pak naslouchejme dětem. Nejvíce se mi v tomto cyklu líbil pořad z „Kdo je maminka?“. První odpovědi nám umožnily hodně přemýšlet. Stojí za to si tyto věci připomenout právě v souvislosti s měsícem věnovaným Panně Marii.

První odpověď na otázku „Kdo je máma?“ byla: Je to někdo, kdo je s námi trvale, navždy. Co to znamená? Maminka je někdo, koho nemůžeme vyměnit ani nahradit. Zdá se, že to platí jak pro naši pozemskou matku, tak i pro tu nebeskou. Být matkou není zaměstnání, ale životní mise, nebo, jak říkáme krásně v Církvi, povolání. Pokud by to byla jen práce, pak bychom v kritických okamžích

změnili tuto činnost na jednodušší a pohodlnější, na tu, která nepřináší tolik starostí a problémů. Díky mateřské odvaze a nasazení, které jsou vlastní opravdu jen matkám, můžeme s Annou Kamienskou, jež odpověď do rádia zavolala, říci: „Domov nejsou jen zdi, stropy a podlahy, ale tvoří jej především ruce mojí maminky.“

Další odpověď dítěte na otázku, kdo je matka, byla následující: „Může to být žena a jen žena.“ Existuje mnoho důvodů pro toto nezpochybnitelné tvrzení. Ženy v sobě opravdu mají něco zvláštního a mimořádného. V mužském světě, jak víme, není tolik emocí. Víme, že je snadné toto tvrzení napadnout, protože čas od času slyšíte o skandálním zacházení matky s jejím dítětem, ale navzdory všemu jsou to stále ženy, které mají více ochranných pudů a mateřské lásky. Když jsem si sám pro sebe srovnal postoj

Dokončení na str. 3

Foto: © Roman Albrecht / Člověk a víra

Papež zve k modlitbě za Blízký východ

Papež František se v sobotu 7. července vydá do jihoitalského Bari, města, které je branou k Východu a uchovává relikvie svatého Mikuláše, aby se zde modlil za situaci na Blízkém východě. K ekumenické modlitbě a úvahám nad dramatickým stavem blízkovýchodního regionu, který vede k soužení mnoha bratrů a sester ve víře, zamýšlí římský biskup pozvat také představitele církví a křesťanských společenství z dané oblasti. Již od této chvíle papež František žádá všechny věřící, aby tuto událost podpořili v modlitbě.

Této nové ekumenické pouti papeže Františka se pravděpodobně zúčastní také pravoslavní a katoličtí patriarchové východních církví a spekuluje se o účasti moskevského patriarchy Kirilla, s nímž se papež František poprvé setkal 12. února 2016 na Kubě. V tehdejším společném prohlášení vyzvali mezinárodní společenství, aby v Sýrii a Iráku zamezilo masivnímu exodu křesťanů, učinilo přítrž násilí a terorismu, přispělo k rychlému nastolení občanského míru prostřednictvím dialogu a zajistilo humanitární pomoc sužovanému obyvatelstvu i mnoha uprchlíkům v sousedních zemích.

RaVat

Kardinálova poslední vůle naplněna

Do nového kamenného sarkofágu v kapli Bartoňů z Dobenína, kterou naleznete v chrámu sv. Víta, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě, byly v pondělí 23. dubna večer uloženy ostatky kardinála Josefa Berana. Poslední krok k naplnění jeho vůle byl učiněn, cesta z Říma do místa posledního odpočinku skončila.

Rakev s tělem kardinála Josefa Berana, někdejšího pražského arcibiskupa, primase českého a politického vězně dvou totalitních režimů, byla v katedrále uložena po mši svaté, kterou zde celebroidal pomocný pražský biskup Václav Malý. Po jejím skončení se liturgický průvod vydal ke kapli, již se od svatořečení Anežky České v roce 1989 říká také kaple svaté Anežky a kde byly ostatky kardinála Berana uloženy.

Václav Malý ve své promluvě přirovnal život i činy kardinála Berana ke svatému Vojtěchovi, podobně jako tak učinil Dominik kardinál Duka OP při sobotní mši svaté. „Svatý Vojtěch toužil po klášteře, a když byl vyhnán poprvé a stanul v Římě, vstoupil do kláštera. Bylo to pro něho něco, co konvenovalo jeho duchovnímu rozpoložení, ale on se dovedl toho zřici, když ho papež vyzval, aby se vrátil do Prahy,“ uvedl. „Kardinál Beran měl právo na to, když v roce 1965 musel odejít z vlasti, aby si odpočinul, aby se věnoval usebranosti, byl to muž modlitby. Ale on se znovu dal do činnosti, objížděl všechny krajany v celém tehdy svobodném světě. Naplno se vydal, ač měl právo říci už dost. Oba muži tedy nevolili pohodlí, ale volili opravdovou evangelizaci v duchu Kristově,“ zdůraznil důležitý aspekt jeho exilové služby biskup Malý.

Zmínil také vystoupení kardinála Berana na Druhém vatikánském koncilu, které mnozí církevní historici označují za nejvýznamnější Beranovo vystoupení v římském exilu. Žádal, aby katolická církev vyzvala všechny k respektování svobody svědomí každého člověka. Myslel v širších souvislostech – i to spojuje kardinála Berana se svatým Vojtěchem, řekl biskup Malý.

Církev.cz

Spor o kříž ve státních úřadech

Bavorský kabinet rozhodl, že od června musí ve všech státních úřadech viset kříž, avšak toto nařízení se nikoli všude setkalo se souhlasem. Bamberský arcibiskup Ludwig Schick je ovšem vítá: „Je samozřejmě dobré, když na stěnu pověsíme kříž a klademe na něj důraz jako na znamení jednoty, smíření, míru, bratrství a solidarity,“ řekl v rozhovoru pro Bavorský rozhlas. Vždy totiž záleží na tom, jak symbol kříže vykládáme, upřesňuje: „Lidé, kteří na kříž pohlédnou, se zavazují, že budou žít podle jeho významu. Kříž se vypíná nahoru a klesá dolů, jeho ramena míří doleva a doprava, a to vše vlastně naznačuje smíření, pokoj a solidaritu.“

Podle nového bavorského ministerského předsedy Markuse Södera, praktikujícího evangelíka, není kříž křesťanským náboženským symbolem, nýbrž příznáním k bavorské identitě a kulturnímu ražení. Kříž zastupuje základní lidské hodnoty jako lásku k bližnímu, lidskou důstojnost a snášenlivost, vysvětlil a dodal, že se nejedná o porušení principu náboženské neutrality.

V Bavorsku se k uznávaným církvím hlásí téměř 9 milionů lidí z necelých třinácti milionů obyvatel, což je podstatně více než v jiných spolkových státech Německa.

RaVat

Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClarityMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Kardinál Dominik Duka se dožívá 75 let

Pražský arcibiskup Dominik kardinál Duka OP oslavil 26. dubna 75. narozeniny. Úřadu pražského arcibiskupa se ujal v roce 2010, kdy ho jmenoval papež Benedikt XVI. nástupcem Miloslava kardinála Vlka. V roce 2012 pak byl jmenován kardinálem. Je předsedou ČBK a Stálé rady ČBK a je také široce zapojen do společenského a kulturního života prostřednictvím nejrůznějších institucí.

Podle kanonického práva se musí každý biskup nebo arcibiskup po dosažení 75 let života vzdát svého úřadu a podat demisi do rukou papeže. Papež může demisi přijmout, může se ale také rozhodnout arcibiskupovi mandát prodloužit. Za jak dlouho bude papežovo rozhodnutí známé, není zřejmé.

6. června 1998 byl Dominik Duka papežem Janem Pavlem II. jmenován 24. sídelním biskupem královéhradeckým a 26. září 1998 přijal biskupské svěcení z rukou arcibiskupa Karla Otčenáška v katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové. 13. února 2010 byl papežem Benediktem XVI. jmenován 36. arcibiskupem pražským. Pražskou arcidiecézi slavnostně převzal při mši svaté v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha dne 10. dubna 2010. Dne 21. dubna 2010 byl zvolen předsedou ČBK. O slavnosti Zjevení Páně 6. ledna 2012 papež Benedikt XVI. oznámil, že bude 18. února 2012 při veřejné konzistoři jmenován kardinálem.

Dominik Duka je držitelem řady vyznamenání a uznání a je široce zapojen do společenského a kulturního života. Je členem Vědecké rady KTF UK Praha. Je předsedou správní rady Českého katolického biblického díla, členem Konfederace politických vězňů, čestným redaktorem *Salve* – revue pro teologii, kulturu a duchovní život, členem redakce Mezinárodní katolické revue *Communio*. Napsal celou řadu monografií a je autorem desítek článků v domácích i zahraničních sbornících, časopisech, odborných i popularizujících, a v denním tisku.

Církev.cz

Dokončení ze str. 1

mé matky a otce, vidím klasické dělení. Otec vždy od nás žádal víc. Od něho bylo možné slyšet „železné ne“ nebo plný požadavek přijetí „ano“. V reakcích matky však bylo více shovívavosti a laskavosti, něhy...

Další příhodná odpověď dítěte byla: „Maminka je vynález, který mě utvořil.“ Toto dítě mělo (a má) evidentně pocit, že jeho matka je jen jeho matka – ta, která mu dala život, porodila ho, přivedla na svět. Bez ní v posledku nemůže pochopit sama sebe. To moudře poznamenal už Hegel, když napsal, že „matka je géniem dítěte“. Velmi cítím, že tato slova se přímo týkají Panny Marie. Bez jejího duchovního mateřství by naše křesťanství bylo příliš vyprahlé. Mariánská spiritualita, navíc typicky ženská, nás zachraňuje. Nabízí prožívání hluboké, a nikoli sentimentální, ale opravdu na nehlubších pravdách Bohem stvořeného lidského srdce založené víry zde ve světě tvrdých zásad. Ukazuje, že v religiozitě existuje spousta místa pro něžnost a ochranu, i když ji třeba mužská část populace může považovat za někdy až přehnanou. Ano, vím, o čem mluvím. Mám dojem, že někdy to Panna Maria trochu přehání. A již toto odvážné tvrzení honem zdůvodňuji. Víme, že každý má svůj mozek. Známe základní pravdu, že Bůh je spravedlivý Bůh, který odplácí za dobro a trestá za zlo. Marie, nicméně, v každém a vždy, zdůrazňuji – v každém člověku, situaci i okamžiku – podporuje konverzi. Stará se o naši spásu více než my. Pomáhá naší cestě ke Kristu, umí dokonce dát i pádné argumenty, a to též vlastním příkladem, dává nám ruzenec do rukou... To vše nás zachrání. Pokud bychom se na to podívali z lidské strany, mohli bychom říct, že to opravdu poněkud přehání. Pokud ale já přidám kus své vůle a ochoty, pak na její vytrvalé orodování opravdu dojdou vždycky k obrácení, o které ona stále prosí Boha i mě. A to je matka.

*P. Maciej Goździk, vikář farnosti Nanebevzetí Panny Marie v Gryfikách
Přeložila Zdeňka Rybová*

SLOVO KNĚZE

Ctihodný služebník Boží Josef kardinál Beran se navrátil domů. Věříme, že Doma u Pána je již bezmála padesát let. Ale on toužil i po pozemské české vlasti, kterou miloval, a pro niž se tolik obětoval. Nedávno byla jeho vůle splněna a my mohli ostatky tohoto velkého pastýře uvítat v domovské katedrále, z které byl kdysi téměř násilně vyvečen.

Jsem rád, že jsme při naší farní pouti v Římě mohli pobývat na Nepomucenu nedaleko pokoje, v kterém kardinál Beran odevzdal svou duši Pánu, a že jsme ještě mohli uctít jeho památku v kryptě za hrobem svatého apoštola Petra. Teď je nám jistě mnohem blíž. Odpočívá v srdci Čech.

V myslí mi stále doznívají úryvky kázání otce Dominika, proneseného při slavné translaci kardinálových ostatků. Bylo to jasné pastýřské slovo do dnešní doby. Slovo hájící objektivitu, obecnost a jistotu pravdy oproti všudypřítomnému relativizování a subjektivizaci. Slovo burcující k věrnému a odvážnému životu podle zjevené a poznané pravdy. Přírozený zákon, Kristovo evangelium, příklady svatých Ludmily, Václava, Vojtěcha, Anežky, Zdislavy – to jsou vzpruhy, které nás vedou k dobrému životu, k přemáhání pokušení a k uvážené nezištné lásce.

Stejně tak pomáhá, když máme na očích statečnost pastýřů na svatovojtěšském stolci z poslední doby. Kardinálové Josef Beran, František Tomášek i současný Dominik Duka. Nemlčeli a nemlčí. Naopak hájí pravdu a ukazují směr, kudy vede cesta věrného následování Krista. Cesta k šťastnému životu a k věčnému štěstí.

Posledně jmenovaný otec kardinál Dominik oslavil před týdnem životní jubileum. Jsem mu za mnohé vděčný: za vlídnost a úsměvy, když jsem byl ještě dítě, za zapojení do podzemního studia, za obléknutí dominikánského hábitu, za formaci k řeholnímu zasvěcení a za dovedení ke kněžské službě. Přál bych si, aby s pevným zdravím, odvahou a *In Spiritu Veritatis* mohl i nadále jako primas český Církev v naší vlasti vést.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy*

BÝT NOSITELI VELIKONOČNÍ NADĚJE

Homilie papeže Františka při mši svaté v italském městě Molfetta

Eugenio Lucas Velázquez: Svaté přijímání (1855). Foto: Wikimedia Commons

Čtení, která jsme slyšeli, podávají dva ústřední prvky křesťanského života: Chléb a Slovo.

Chléb života

Chléb je základní pokrm pro život a Ježíš se nám v evangeliu dává jako Chléb života, jako by chtěl říci: „beze mne se neobejdete“. A používá silné výrazy: „jezte mé tělo a pijte mou krev“ (Jan 6,53). Co to znamená? Že je podstatné pro náš život, abychom navázali životný a osobní vztah s ním. Tělo a krev. To je eucharistie, nikoli krásný obřad, nýbrž nejdůvěrnější, nejkonkrétnější a nejpřekvapivější společenství s Bohem, jež si lze představit; společenství lásky, které je natolik skutečné, že dostává podobu jídla. Křesťanský život pokaždé začíná odtud, od tohoto stolu, kde nás Bůh sytí láskou. Bez něho, který je Chlebem života, je každá námaha Církve marná, jak říkával Tonino Bello: „Nestačí charitativní skutky, pokud v těch skutcích chybí láska. Chybí-li láska, z níž vycházejí skutky, chybí-li zdroj, chybí-li výchozí bod, kterým je eucharistie, je každá pastore jenom přemíláním“ (*Configurati*

a Cristo capo e sacerdote, Cirenei della gioia, 2004, 54–55).

Chléb lámaný pro nás

Ježíš v evangeliu dodává: „ten, kdo jí, mne, bude žít ze mne“ (v. 57). Je to jako říci: kdo se sytí eucharistií, osvojuje si samo smýšlení Páně. On je Chlebem lá-

Rozdávám v životě to, co ve mši svaté přijímám? A jako Církev se můžeme ptát: stali jsme se po tolika svatých přijímáních společenstvím?

maným pro nás, a kdo jej dostává, stává se lámaným chlebem, není kvašen pýchou, nýbrž dává se druhým, přestává žít pro sebe, kvůli svému úspěchu, kvůli tomu něco mít nebo se někým stát, nýbrž žije kvůli Ježíši a jako Ježíš, a to znamená pro druhé. *Žít pro* je rozpoznávající znamení toho, kdo jí tento Chléb, je „výrobní značkou“ křesťana. Bylo by hezké, kdyby v této diecézi dona Tonina byla před kaž-

dým kostelem tabule s nápisem: „Po mši už se nežije pro sebe, nýbrž pro druhé“. Don Tonino tak žil. Byl mezi vámi biskupem-sloužebníkem, pastýřem, jenž byl z lidu a před svatostánkem se učil, jak se lidem dávat za pokrm. Snil o Církvi hlavovějící po Ježíši a netolerující žádné zesvětštění, o Církvi, která „umí rozpoznat Kristovo tělo v nepohodlných svatostánkách bídy, utrpení a samoty“ (*Sono credibili le nostre eucaristie?*, *Articoli, corrispondenze, lettere*, 2003, 236). Eucharistie totiž „nesnáší sezení“, a nevstane-li se od stolu, zůstává „nedokončenou svátostí“ (*Servi nella chiesa per il mondo*, tamtéž, 103–104). Můžeme se zeptat: uskutečňuje se tato svátost ve mně? A konkrétněji: líbí se mi být jen obsloužen Pánem u stolu, anebo vstávám, abych sloužil jako Pán? Rozdávám v životě to, co ve mši svaté přijímám? A jako Církev se můžeme ptát: stali jsme se po tolika svatých přijímáních společenstvím?

Chléb pokoje

Chléb života, lámaný chléb je totiž také Chlebem pokoje. Don Tonino tvrdil, že „nenastane pokoj, jestliže si každý bere jen svůj chléb a jde si ho jíst sám. [...] Pokoj je něco víc, je to soužití.“ Znamená to „jíst chléb společně s druhými, bez oddělování, a sednout se mezi různé lidi“, kde „druhý je tvář, kterou je třeba objevit, rozjímat a pohladit“ (*La non violenza in una società violenta*, Scritti da pace, 1997, 66–67). Kořeny všech konfliktů a válek jsou totiž „beztvaré tváře“ (*La pace com ricerca del volto*, *Omellie e scritti quaresimali*, 1994, 317). My, kdo máme účast na tomto Chlebu jednoty a pokoje, jsme povoláni milovat každou tvář, zacetit každou roztržku a být vždycky a všude tvůrci pokoje.

Spolu s Chlebem Slovo

Evangelium zaznamenává, že kolem Ježíšových slov nastala rozhořčená diskuse: „Jak nám tento člověk může dát jíst svoje tělo?“ (v. 52). Z těchto slov je znát po-

raženectví. Podobají se jim mnohá naše vyjádření: jak může evangelium vyřešit problémy světa? Na co je konání dobrých skutků uprostřed tolikerého zla? Upadáme tak do omylu oněch lidí, kteří se nechali ochromit diskusemi o Ježíšových slovech, místo aby byli ochotni ke změně života, kterou požadoval on. Necháпали, že Ježíšovo slovo se dává na cestu života, nikoli k tomu, aby se sedělo a mluvilo o tom, co jde a co nejde. Don Tonino vybízel právě ve velikonoční době k přijetí této novosti života a ke konečnému přechodu od slov k činům. Proto vybízel právě ty, kdo neměli odvahy se změnit, „specialisty konsternace, puntičkáře, kteří účtují všechna pro a proti, jsou ostražití a do úmoru propočítávají než se pohnou“ (*Lievito vecchio e pasta nuova*, Vegliare nella notte, 1995, 91). Ježíši se neodpovídá podle kalkulu a momentální vhodnosti, nýbrž celoživotním přítakáním. On nechce naši reflexi, nýbrž naši konverzi. Klade na srdce.

Vstaň a jdi

Vybízí k tomu samo Boží Slovo. V prvním čtení se zmrtvýchvstalý Ježíš obrací k Šavlovi, nepodává však subtilní argumentaci, nýbrž požaduje od něho,

aby nasadil svůj život. Říká mu: „Vstaň a jdi do města. Tam ti bude řečeno, co máš dělat“ (Sk 9,6). Především: vstaň. První, čemu se musíme vyhnout, je zůstat na zemi, zdrcení životem a svírání strachem. Častokrát don Tonino opakoval: „Vstaňme!“, protože „před Zmrtvýchvstalým je dovoleno se prezentovat pouze ve stoje“ (*Ultimo saluto al termine della Messa Crismale*, 8. 4. 1993). Vždycky se postavit a hledět vzhůru, protože Ježíšův apoštol nemůže živořit z maličerného uspokojení.

Pán potom Šavlovi říká: „Jdi do města.“ Také každému z nás říká: „Jdi, nezůstávej uzavřen ve svých zajištěných prostorách, riskuj!“ Křesťanský život má být uchvácen Ježíšem a rozdan druhým. Po setkání se Zmrtvýchvstalým nelze čekat, nelze odkládat, je třeba jít a vykročit, navzdory všem problémům a nejistotám. Jako příklad vidíme Šavla, který po rozhovoru s Ježíšem, vstal, a ač slepý, jde do města. A vidíme Ananiáše, který ač ustrašený a váhavý, říká: „Prosím, Pane“ (v. 10) a vzápětí se vydává za Šavlem. Všichni jsme povoláni být v jakékoli situaci nositeli velikonoční naděje, „Kýřejci radosti“, jak říkal don Tonino; služebníci světa, avšak jako vzkříšení, nikoli

jako zaměstnanci. Nikdy se nezarmoutit, nikdy se nevzdávat. Je krásné být „kurýry naděje“, prostými a radostnými rozdateli velikonočního aleluja.

Nakonec Ježíš Šavlovi říká: „Bude ti řečeno, co máš dělat.“ Šavel, rozhodný a odhodlaný muž, mlčí a jde, poddán Ježíšovu Slovu. Přijímá poslušnost, stává se trpělivým, pochopí, že jeho život již nezávisí na něm. Učí se pokoře. Pokorný totiž neznamená být bázlivý a rezignovaný, nýbrž poddajný Bohu a oprostěný od sebe. Všechna ponížení – i to, které zakusil Šavel cestou do Damašku – jsou potom prozřetelnostní, protože zbavují domýšlivosti a dovolují Bohu, aby nás povznesl. A Boží Slovo je takové: svobodné, pozvedá a umožňuje nám, abychom pokračovali dál a byli pokorní a zároveň odvážní. Nečiní z nás renomované protagonisty a šampiony naší šikovnosti, nýbrž ryzí svědky zabitého a vzkříšeného Ježíše ve světě.

Draží bratři a sestry, každou mši se sytíme Chlebem života a Slovem, které dává spásu: žijme to, co slavíme! Tak jako don Tonino, budme zdrojem naděje, radosti a pokoje.

*Radio Vaticana
(Mezititulky redakce)*

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

Služebník Boží P. Michał Rapacz

Po druhé světové válce se mnozí kněží v Polsku stavěli na obranu víry a vlasti a kritizovali nastupující komunistický režim. Byli kvůli tomu perzekvováni a několik duchovních za to zaplatilo životem, mezi nimi i služebník Boží P. Michał Rapacz.

První léta po druhé světové válce probíhala v Polsku značně dramatičtější způsobem než v Československu. Velké přesuny obyvatelstva, ozbrojené konflikty mezi jednotkami ukrajinských nacionalistů a Poláků, eskalující třídní boj mezi komunistickými funkcionáři, jednotkami tajné policie, podporovanými sovětskou armádou a členy protikomunistických jednotek Zemské armády. Zvláště na jihu

a východě Polska se mnozí kněží stavěli na obranu víry a vlasti a nepřímou či otevřeně kritizovali nastupující komunistický režim. Někteří za to byli tajnou policií zavražděni, zatčeni či uvězněni. Několik duchovních za to zaplatilo životem, mezi nimi i Michał Rapacz.

Narodil se 16. září 1904 v Tenczynie (okres Myślenice na jihu Polska) v rolnické rodině. Byl vychováván v katolic-

ké víře a ve vlasteneckém duchu. Rodiče byli poměrně dobře situovaní a mohli synovi umožnit vzdělání na gymnáziu v Myślenicích. Brzy po zahájení studií několik jeho spolužáků z vyšších ročníků odjelo bojovat v době polsko-sovětské války na obranu Lvova, kde někteří padli, což na mladého Michała silně zapůsobilo. Mladý Michał byl živý chlapec, měl rád hudbu a zpěv. Zřejmě víra rodičů,

atmosféra na gymnáziu a pozitivní vliv katechetů jej nasměrovaly k rozhodnutí stát se knězem. Po ukončení osmiletého gymnázia v roce 1926 vstoupil do kněžského semináře krakovské arcidiecéze a studoval na teologické fakultě Jagellonské univerzity v Krakově. Na kněze byl vysvěcen 1. února 1931 kardinálem Adamem Sapiehou.

Knězem v Plokách a Rajczi

Jeho prvním kaplanským místem se staly Ploky poblíž Trzebini na jihu Polska, kde působil v letech 1931–1933. Pro začínajícího kněze to nebyl lehký začátek – kostel i fara byly v ubohém stavu, část místních dělníků byla nábožensky vlažná či nepřátelsky zaměřená proti Církvi. Proto se věnoval se mládeži, pastoraci chudých a nemocných, rovněž zde založil ochotnický divadelní soubor. V letech 1933–1937 spravoval horskou farnost Rajcza, kde si ho horalé velmi oblíbili. Založil zde Spolek katolické mládeže, učil náboženství na školách a věnoval se potřebným. Následně se opět vrátil do Plok a stal se administrátorem farnosti. Snažil se přiblížit místním lidem. Sám žil skromně, v době druhé světové války podporoval rodiny, které trpěly nouzí či byly postiženy terorem nacistů. Válka se dotkla také samotného kněze – v jeho rodné obci nacisté vypálili několik hospodářství, takže byla z velké části zničena i usedlost jeho rodičů. Jednoho rána přijeli do Ploků němečtí vojáci, zatkli kostelníka a otce Rapacze pod záminkou nalezení zbraně na faře. Knězi Rapaczovi hrozil soud, ale díky jeho výřečnosti, odvaze a dobré znalosti německého jazyka se záležitost vysvětlila a byl i s kostelníkem z vazby záhy propuštěn.

I kdybych měl zemřít

Po skončení druhé světové války velmi rychle narůstal vliv komunistů v regionu Malopolska. Se sovětskou podporou vznikaly místní výbory Polské dělnické strany a orgány UB – zdejší tajné policie. Kněz Rapacz se kriticky stavěl k nedemokratickým praktikám nových vládců, útokům proti náboženství a sovětizaci země, a proto se stal objektem zavražďování a výhrůžek místních komunistů. Návrh na likvidaci kněze byl

pravděpodobně vydán v dubnu 1946 na komunistické schůzi v Trzebini. Jeden z účastníků této schůze jej varoval, stejně jako další farníci, kteří mu radili, aby raději utekl. On to ale odmítl a v jednom ze svých posledních kázání pronesl: „I kdybych měl zemřít, nepřestanu hlásat Evangelium a nezřeknu se svého kříže.“

P. Michał Rapacz. Foto: Wikimedia Commons

„I kdybych měl zemřít,
nepřestanu hlásat
Evangelium a nezřeknu se
svého kříže.“

Vražda kněze

V noci z 11. na 12. května 1946 vtrhla na faru asi dvacetičlenná skupina komunistických ozbrojenců, mezi nimi i příslušníci tajné policie. Přítomní obyvatelé si museli lehnout obličejem na zem a byli pod výhrůžkami zastřeleni násilím drže ni v budově. Krutému konání ozbrojenců musela přihlížet také sestra kněze, která se mu starala o domácnost. Milicionářka ji zamkla do jejího pokoje. Přes dveře slyšela, jak kněze více než hodinu týrali. Přečetli mu rozsudek smrti a on měl reagovat slovy: „Ať se, Pane, stane tvá vůle.“ Z útržků rozhovorů přítomní vyslechli, že se kněze ptali na jeho kontakty s příslušníky protikomunistické Zemské armády (*Armia Krajowa*) a chtěli po něm peníze. Rozházeli věci v jeho pokoji a zbilili jej. Pak jej vytáhli svázaného ven a od-

vlekli do nedalekého lesa. Zde jej útočníci udeřili tvrdým předmětem do hlavy a následně střelili dvakrát do hlavy – do spánku a do čela, a to ze sovětského revolveru ráže 6 mm a z koltu 8 mm. Zpráva o zavraždění kněze se rychle rozkřikla, u většiny lidí vyvolala hněv a smutek, ale byli i takoví, kteří vyjadřovali radost. Jeho pohřbu se 15. května zúčastnilo velké množství lidí z Plok a okolí a více než 40 kněží. Otec Rapacz byl pochován v rodné farnosti v Lubni, v roce 1980 pak byly jeho ostatky exhumovány, převezeny do Plok a pochovány u zdejšího kostela.

Vyšetřování vraždy

Vyšetřování vraždy kněze probíhalo značně nestandardním způsobem. Přestože se podařilo policistům zajistit stopy z místa činu, včetně zbraní a vyšetřující kriminalista Tadeusz Zajac z Myślachowic se domníval, že vraždili místní příslušníci tajné policie a komunističtí funkcionáři, vrazi nebyli zatčeni ani odsouzeni. Naopak došlo k zastavení vyšetřování případu, vyšetřovatel Tadeusz Zajac byl zavražďován střelbou neznámých osob, vzdal se raději případu a došlo ke ztrátě a zničení usvědčujících předmětů. Případem smrti kněze Rapacze se po pádu komunismu v Polsku zabývali také pracovníci Instytutu Pamięci Narodowej v Krakově a dospěli v roce 2002 k závěru, že jeho smrt souvisela s jeho kritikou komunistického režimu. Usoudili, že se vzhledem k průběhu týrání a zabití kněze nejednalo o vraždu kriminálního, ale politického charakteru a za pravděpodobné pachatele označili příslušníky tajné policie (UB), místní komunistické funkcionáře či členy tzv. „švadron smrti“.

Od roku 1992 probíhá v krakovské arcidiecézi proces beatifikace kněze Michała Rapacze a mnohými věřícími je vyzván jako svatý mučedník. V jeho bývalé farnosti Rajcza je před kostelem u kamenného kříže výstižná deska se dvěma jmény: Michał Rapacz a Jerzy Popiełuszko.

Vojtěch Vlček

Mgr. Vojtěch Vlček,
historik a pedagog, spolupracovník Ústavu pro studium totalitních režimů

CÍRKEV NA STRANĚ NÁRODA

Homilie Dominika kardinála Duky u příležitosti repatriace Josefa kardinála Berana

V sobotu 21. dubna byla v katedrále svatého Víta, Václava a Vojtěcha slavena mše svatá ke cti svatého Vojtěcha u příležitosti repatriace Josefa kardinála Berana. Homilii pronesl kardinál Duka a za svá slova sklidil bouřlivý potlesk.

Vážení přítomní, drazí přátelé, představitelé politického, kulturního a společenského života, spolubratři biskupové, kněží, jáhni, řeholnice a řeholníci, sestry a bratři v Kristu zde v katedrále, jako i u televizních obrazovek a rozhlasových přijímačů,

slavíme bohoslužbu ze svátku svatého pražského biskupa Vojtěcha, mučedníka, statečného člověka, misionáře a spoluvůdce střední Evropy; nejen hlavního patrona pražské arcidiecéze a zemského patrona, ale také patrona Polska, Maďarska, a v historickém kontextu již od počátku patrona Slovenska.

Civilizace lásky rostoucí z pravdy

Úryvek z knihy skutků apoštolů nám připomněl světodějně rozhodnutí apoštola Pavla, který stanovil strategii, jak naplnit Ježíšův příkaz hlásání evangelia všem národům. Tím však naplnil slova i proroka Izaiáše a starce Simeona, jehož chvalozpěv z jeruzalémského chrámu se stal součástí modlitby Církve (Lk 2,32).

Zavazuje ji k evangelizaci, která se stala základem nové civilizace lásky vyrůstající z pravdy. Zde můžeme pozorovat cestu Vojtěchovu, ale i cestu kardinála Josefa Berana: obhajoba lidské svobody, zápas s otroctvím spolu s vytrvalým úsilím o láskyplné rodinné soužití jako i o pravdivost života duchovních. To byl misijní program obou našich velkých exulantů. Oba jsou ve službě dobrého pastýře, jak se nazval sám Ježíš Kristus v překrásné alegorii Janova evangelia: „Dobrý pastýř dává život za své ovce.“ (Jan 10,15)

Ve velikonoční době a po prožití velikonočního třídenní víme, co znamená jediné přikázání lásky, která vyrůstá z pravé humanity Ježíšova pozitivního zlatého pravidla: „Takto vše, co chcete, aby lidé

Foto: © Mirek Krystek / Člověk a víra

Podobně jako za svatého Vojtěcha i za kardinála Berana je dnes veden útok na základní lidské hodnoty, je omezována svoboda a podkopávána důstojnost člověka.

dělali vám, dělejte vy sami jim; hle, to je Zákon i Proroci.“ (Mt 7,12) Tento zákon v negativním smyslu „Co nechceš...“ znala už antika, jak o tom svědčí Tobiáš (Tob 4,15), ale i Konfucius.

Zápas o naše lidství

Dovolte, abych příchozí exulanty oslovil jako nehodný nástupce na svatovojtěšském stolci: Buď vítán, otče arcibiskupe

Josefe, primasi český, arcibiskupe pražský, kardinále svaté Církve římské. Ty, který jsi v rozhodnou chvíli nemlčel, neboť jsi mlčet nesměl. Vracíš se z vyhnanství opět v rozhodnou hodinu a jako tehdy jdeš s relikvií svatého Vojtěcha, který z našich patronů mohl nejsilněji pomoci v onu rozhodnou hodinu, neboť postava svatého knížete Václava byla pošpiněna nacistickým zneužitím.

Rozhodná hodina se vždy znovu týká nejzákladnějších otázek bytí a nebytí společnosti národa, tedy lidu této země. Svatý biskup Vojtěch i kardinál Josef Beran řešili totéž, co opět řešíme my. Nebezpečí přitom roste úměrně s možností prosadit zlo a způsobit morální kolaps. Co je to za problémy? Kde postavit strážce? Jak a kde chránit to, oč zápasíme? Celá staletí víme, že jde o člověka, tj. o naše lidství. Pojmenujme, co je znovu a znovu v sázce stejně v době Vojtěchově, po druhé světové válce a opět dnes. Je jistě náhodnou souhrou okolností, že ve chvíli, kdy my zde vítáme kardinála Berana, je prezident republiky hostem na sjezdu komunistické strany, která se přes volební porážku dožaduje stále většího podílu na moci? To je velmi zřetelné znamení hodiny, v níž se náš národ nachází a o to větší zodpovědnost připadá hlavě státu, aby zaznělo rozhodné slovo.

Srovnejme si to. Celý život, od počátku nepochopeného a odmítaného biskupa Vojtěcha, byl sporem s tehdejší mocí o svobodu Církve a svobodu člověka. Výsledek? Genocida na Libici a vynucený sice, ale svobodně přijatý Vojtěchův exil. Trvalo dlouho, než jsme přenesli jeho ostatky zpět do pražské katedrály. Jejich vyzvednutí se podařilo teprve, když po třídenním postu složili Čechové v čele s knížetem slib, který je vlastně prvou českou ústavou. Trvalo řadu desetiletí,

Foto: © Roman Albrecht / Člověk a víra

než se zacelila rána Libice a objevila se státotvorná idea o dvou olivách, svatém Václavu a svatém Vojtěchu, na jedné snítce národa. Tak našel svatý biskup Vojtěch své místo na Myslbekově svatováclavském sousoší na náměstí, kde se rozhodovalo a rozhoduje o našich moderních dějinách. Exulant svatý Vojtěch se vrací zpět do své katedrály v místech, kde stála jeho kaple z doby Otce vlasti. A to v podobě sousoší svatého Vojtěcha, Radima a Radly od Karly Vobišové-Žákové. Model tohoto sousoší z roku 1937 do katedrály umístěný kardinálem Beranem v roce 1947, byl po únoru 1948 jakoby navždy spolu s ním vyhnán. Nyní se vrací spolu oba naši pastýři.

Věrný služebník národa

Život kardinála Berana byl vyplněn tímž zápasem v podmínkách odpovídajících posunu o devět a půl století. Stejně vzdělaný, stejně tichý, stejně národu věrný, stejně pevný ve víře a připravený k obětem za ni. Jako vězeň v Terezíně a Dachau zažil, co je přímé ohrožení života a nutnost spolupráce všech stejně ohrožených. Šlo o holý život každého, a v jedné řadě si pomáhali ideoví protivníci. Odtud si odnesl zkušenost ekumeny i myšlenku, že lze spolupracovat i s názorovým odpůrcem, kdyby byl u moci, na budování státu a k prospěchu celé společnosti. Zklamání se dočkal brzy. Všechny

církve na nátlak Alexeje Čepičky odpřisáhly bezpodmínečnou poslušnost vůči státu a jeho ideologii. Jen on v čele katolické církve to odmítl a s ním ostatní biskupové. Za zdrženlivě podanou ruku ke spolupráci s poučnou vládou byl odveden do internace a posléze přinucen k trvalému exilu. Nepřehlížím přitom ani ty katolické kněze, kteří zradili

„I když mé srdce v římském velechrámu v prach rozpadne se v chladné zemi cizí, má láska k vlasti nikdy nemyzím, za národ svůj se modlit nepřestanu.“

své biskupy a papeže a vytvořili v Církvi pátou kolonu, kolaborující s rudou totalitou. O jejich roli svědčí skutečnost, že na svém zasedání výboru mírového duchovenstva odměnili potleskem rozhodnutí strany a vlády o trvalém vyhoštění arcibiskupa Berana z vlasti a faktickým znemožnění výkonu jeho úřadu. Toto rozhodnutí odvolala vláda České republiky spolu s prezidentem republiky na podzim 2017. Není jen nějakou náhodou, že stejný osud tehdy stihl i primasy zemí střední Evropy, v nichž svatý Vojtěch zanechal zřetelnou stopu.

Nemáme kam ustoupit

Řekl jsem, že opět stojíme v rozhodující hodině. Nemlčel kardinál Beran, nesmím mlčet ani já. Co nám hrozí? Podobně, jako za svatého Vojtěcha i za kardinála Berana je veden útok na rodinu. Jsou navrhovány bezprecedentní a ničivé zákony proti ní. Jsou chystány zákony degradující člověka na jakési bezpohlavní cosi. Jsou navrženy zákony ekumenicky řečeno proti církvím a je trvalá snaha je marginalizovat a mít pod kontrolou. Připomenu, že o tom přesvědčivě promluvil kardinál Beran na Druhém vatikánském koncilu o náboženské svobodě a ekumeně v duchu pokory a bratrství. Svoboda a důstojnost člověka jsou dnes mnohdy omezovány a potlačovány předpisy ve zdravotnictví, sociálních ústavech i ve školách. Jsme ohroženi mocnostmi a ideologiemi zvnějšku a nemůžeme se fakticky bránit. Zcela nedávno došlo v naší zemi k případu, který mi nejenom připomíná, že nesmím mlčet, ale že mám povinnost zvýšit hlas a křičet. V naší zemi a po celé Evropě je rozvracena demokracie a spolu s tím dochází ke hroucení právního státu a *de facto* je rušena rovnost před zákonem. Existuje zákon proti urážkám národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob (trestní zákoník 40/2009 Sb., § 355). Ptám se tedy: Jak je možné, že příslušné orgány justice nezakročí proti uvedení hry, která je v příkrém rozporu s tímto zákonem? Jak je možné, že se nenašel nikdo, kdo by podal trestní oznámení na brněnské divadlo, které ohlásilo uvedení blasfemické a zvrácené hry Olivera Frjiče Klatba (*Vaše násilí a naše násilí*)? Jakým právem může být svobodně a beztrestně urážen každý, kdo si váží křesťanských hodnot, to je především Ježíše Krista, a každý občan, který ví, co vykonal pro návrat svobody svatý Jan Pavel II.? Ptám se celé naší i evropské společnosti: Co by se stalo, kdyby nějaké divadlo uvedlo podobnou hru urážející islám? Ale vy, křesťané, za všech okolností se podvolte a buďte ústupní. Nemáme kam ustoupit!

V roce 100. výročí vzniku Československa se ptám, co by řekl její první prezident TGM? Všem nám je to jasné. Co je to vlastně demokracie bez přívlastků nacionální, lidová, sociální, socialistická, ... jak o ní mluví preambule Ústavy

ČR? Odpovím slovy muže, o jehož významu a statečnosti nelze pochybovat a bez něhož by ČSR nevznikla, slovy generála Milána Rastislava Štefánika: „Demokracie, to znamená myslieť skôr, než jednáš, či tým nepoškoduješ bližného, rodinu, národ, spoločnosť. To znamená opanovať svoje vášne, nič nerozprávať, ale problémy riešiť!“ To jsou ideály, na kterých byl založen náš stát! To jsou ony „evropské hodnoty“, které budto budeme hájit, anebo Evropa přestane být Evropou.

Nemlč, arcibiskupe!

Ale vraťme se k základnímu tématu. S čím se dnes potkáváme na každém kroku? S paralizou demokracie. Jsme často šikanováni vládou úřadů a byrokracií. Společnost se polarizuje a radikalizuje. Početně stále narůstající skupiny skandují na náměstích hesla a některé jsou připraveny „udělat pořádek.“

Nemlč, arcibiskupe! Nesmím mlčet, musím varovat, vyzývat k rozumnosti a volat ke smíru a k službě bližnímu! Především ovšem musím stejně jako moji předchůdci svatý Vojtěch, kardinálové Beran a Tomášek znovu prohlásit: „Církev je na straně národa!“ To je všech občanů České republiky, kteří v ní žijí a pracují pro její rozvoj a také ji chrání. Pevně věřím, že

tato slova a výzva jsou vlastně slovy Ježíšova zlatého pravidla a dovolím si na závěr odcitovat poslední věty z odkazu kardinála Berana: „I když mé srdce v římském velechrámu v prach rozpadne se v chladné zemi cizí, má láska k vlasti nikdy nevymizí, za národ svůj se modlit nepřestanu.“

A nyní budeš, náš milovaný arcibiskupe a primasi český Josefe Berane, bratře Tomáši, s námi v naší katedrále spolu s těmi, kteří se za nás modlili, pro tuto zemi pracovali, trpěli či obětovali svůj život!

Epilog

Dovolte mi krátký epilog. Jistě uslyším a budu číst, jak jsem si mohl dovolit tyto výtky. Chtěl bych říct, že jsem nikoho neodsoudil a neodsoudil; chtěl jsem upozornit, varovat a vyzvat k zamyšlení. Je skutečně normální, když se ročně v naší zemi rozvádí polovina manželství? Když zde, v Praze, 80 % zemřelých odchází na věčnost bez pohřebního obřadu? Je normální, že při rozvodu se manželé obviní z těch nejhorších věcí a urážky neberou konce? Je normální utrpení dětí, které ztrácí svého tátu a mámu a jedná se s nimi jako se zavazadlem? Oč větší ohled mají mnozí na své domácí mazlíčky. Proč máme rekordní počet dětí v dětských domovech?

Zamysleme se nad tím doma v našich rodinách, ve školách, ale i v parlamentě. Nepotřebují naše děti spíše výchovu k mateřství a otcovství, než návrhy, které operují s pojmy rodič A a rodič B? Myslím, že takovéto nápady se zrodily z četby komunistického manifestu a odvrhnutím rodiny jako takové. Nebylo by místo na televizních obrazovkách pro pořady, které by formovaly a zušlechťovaly celou naši společnost? Berme slova Milána Rastislava Štefánika TGM vážně. Zamysleme se nad zlatým Ježíšovým pravidlem. Má kritická slova nepatří jen těm „nahore“, ale také nám „dole“. Neteskním po totalitě v jakékoli barvě – hnědé, rudé, černé, a tak bych mohl jmenovat celé spektrum duhy. Přeji si, abychom všichni žili ve svobodě a odpovědnosti, rozumnosti a moudrosti, šlechtnosti a velkorysosti. Dovolte mi připomenout slova francouzského prezidenta Macrona v Evropském parlamentu: „Nepotřebujeme autoritářskou demokracii, ale autoritu demokracie.“ Úcta k druhému, pravdivá kritika, která respektuje důstojnost druhého člověka, je požadavkem naší doby.

Amen. Tak to je. Bůh vám žehnej.

Dominik kardinál Daka OP
<http://www.dominikduka.cz>
(Mezilitulky redakce)

EVROPSKÁ MLÁDEŽ A VÍRA

V České republice je 91 % mladých lidí bez vyznání, nejvíce v celé Evropě. Ukazuje to společensko-demografická studie Stephena Bullivanta z Centra Benedikta XVI. pro náboženství a společnost u Svatomariánské univerzity v Twickenhamu (Velká Británie) ve spolupráci s Katolickým institutem v Paříži.

Katolíci

„Mladí evropští katolíci žijí v kultuře, v níž je náboženská příslušnost, navštěvování kostela a pravidelná modlitba obecně na nízké úrovni,“ uvádí studie, která vychází z dat Evropského sociálního průzkumu z let 2014–2016, zkoumající většínu zemí Evropy a Izrael (chybí např. Itálie a Slovensko). Zatímco v Polsku se ke katolické víře hlásí 82 % mladých dospělých

(ve věku 16 až 29 let), v České republice je to jen 7 %. V dalších zemích jsou výrazné rozdíly: Litva 71 %, Irsko a Portugalsko 54 a 53 %, Rakousko 44 %, Maďarsko 26 %, Francie a Belgie 23 a 22 %, Německo 20 %, či Velká Británie 10 %.

Velmi zajímavým faktorem je ovšem návštěvnost nedělní mše svaté mezi mladými v jednotlivých zemích. Vede opět Polsko – 47 % mladých polských katolíků

se pravidelně účastní mše svaté a jen 3 % z nich nechodí do kostela ani o velkých svátcích. Poměrně početná je návštěvnost ještě v Portugalsku (27 %), Irsku (24 %) a – možná překvapivě – v České republice (24 %). U dalších jedenácti zemí je propad návštěvnosti akutní, v rozmezí od 11 do 2 %. Zaráží Litva s pouhými 5 %. Nejhůře jsou na tom Rakousko a Maďarsko s 3 % a Belgie s 2 %. V Belgii je navíc

Foto: © Honza Čermák / Člověk a víra

31 % mladých katolíků, kteří do kostela nechodí vůbec – druhý nejhorší údaj po Španělsku (39 %).

Počty mladých katolíků, kteří se pravidelně modlí, jsou o něco vyšší než u návštěv bohoslužeb (60 % v Polsku, 14 % v Litvě), ale jinak vcelku odpovídají, co do pořadí. Výjimkami jsou Velká Británie (42 %) a Nizozemsko (ze 7 % katolíků mezi mladými chodí jen 9 % na nedělní mši, ale 43 % se modlí pravidelně – ovšem 33 % nikdy).

Protestantské církve

Mezi země s výrazným zastoupením protestantské mládeže patří Finsko (35 %), Norsko (34 %) a Dánsko (33 %), které mají silnou protestantskou tradici a mizivé procento katolíků. Poslední skandinávská země, Švédsko, má jen 16 % protestantů, méně než Německo (24 %) a Švýcarsko (18 %). Velká Británie, Nizozemsko, Maďarsko a Rakousko mají od 9 do 5 % mladých protestantů (vč. anglikánů ve Velké Británii). V ostatních zemích jsou tyto církve zastoupeny jen vzácně (0 až 2 %).

Početné menšiny muslimů

K islámu se hlásí mládež především v zemích západní, severní a jižní Evropy. Největšího zastoupení dosahuje v Rakousku, Francii a Belgii, kde je shodných 10 % mladých muslimů. Z ostatních zemí namátkou Nizozemsko a Švýcarsko 8 %, Německo 7 %, Velká Británie a Švédsko

6 %, Španělsko 5 %, Norsko 4 %. Zanedbatelné zastoupení má islám v mladé populaci České republiky, Maďarska, Polska, Litvy, Estonska a – možná překvapivě – Irsko a Portugalsko.

Rusko a Izrael

Specifické postavení mezi ostatními zeměmi mají dvě, které leží buď mimo Evropu, nebo na jejím pomezí: Izrael a Rusko. Izrael má ze všech států jednoznačně nejméně mladých lidí bez vyznání, pouhé 1 %. Většina (78 %) mladých Izraelců se hlásí k židovství, oproti evropským státům je tu také výraznější menšina muslimská (20 %).

Rusko se naopak poměrně shoduje s evropským průměrem: téměř polovina (49 %) mladých je bez vyznání, 9 % z nich se hlásí k islámu, 41 % mladé populace je křesťanská – na rozdíl od ostatních států se ovšem jedná téměř výlučně o členy pravoslavné církve.

Dominance mladých lidí bez vyznání

Nejvýraznějším zjištěním studie je skutečnost naznačená v úvodu tohoto článku: ve dvanácti z dvaadvaceti zkoumaných zemí je nadpoloviční většina mladých lidí bez náboženského vyznání. Pouze ve třech zemích je jich méně než třetina (Izrael 1%, Polsko 17 %, Litva 25 %). Jednoznačně nejméně nábožné jsou populace v České republice (91 %), Estonsku (80 %) a Švédsku (75 %), následují

Velká Británie (72 %), Nizozemsko (70 %), Maďarsko (67 %), Belgie (65 %) a Francie (64 %). Za povšimnutí stojí, že nejvyšší a nejnižší hodnoty mají státy s komunistickou minulostí.

Ztráta víry a rozdíly mezi pohlavími

Studie se pak detailněji zaměřuje na Velkou Británii a Francii. Až čtyři pětiny mladých bez náboženské příslušnosti v těchto dvou zemích uvádějí, že vyrůstali bez jakékoli náboženské víry. Pouze 20 % mladých tvoří lidé, kteří se svého původního náboženského (především křesťanského) zázemí zřekli.

Další zajímavostí je rozdíl v náboženském vyznání mezi muži a ženami. Ve Francii se nehlásí k žádnému náboženství 55 % žen, ale až 72 % mužů. Mezi mladými katolíky je 18 % mužů a 29 % žen (podobně 8 % mužských muslimů a 12 % ženských). Alespoň jednou za měsíc chodí na mši svatou o polovinu více mladých francouzských katolíček než katolíků.

Ve Velké Británii se tento rozdíl projevuje výrazněji pouze u protestantů (0 vs 3 %), anglikánů (5 vs 9 %) a muslimů (4 vs 7 %). Mladých Britů bez náboženského přesvědčení je 73 %, podobně smýšlejících Britek je jen o něco méně (67 %). Alespoň měsíční účast na mši svaté je v porovnání s Francií vyrovnanější – v poměru 55 : 45 to jsou ženy oproti mužům.

Závěr

Studie spíše potvrzuje předchozí představy o náboženské situaci v Evropě, i když nabízí řadu zajímavých dílčích zjištění. Především ukazuje, že se situace v mnohých zemích liší, někdy i velmi výrazně. Pro ty, kteří se obávají ztráty základních evropských křesťanských hodnot, mohou být varovné údaje o majoritní absenci náboženského vyznání mezi mladými, či skutečnost, že islám je druhou největší náboženskou skupinou v deseti zemích Evropy. Záblesky naděje lze spatřit naopak v přístupu mladých lidí v Polsku, Portugalsku či Irsku.

Adam Prentis

Zdroj: Bullivant, Stephen. *Europe's Young Adults and Religion*. Benedict XVI Centre for Religion and Society, 2018.

NÁZOROVÝ KATOLÍK FERDINAND PEROUTKA

Od skonu patrně nejvýznamnějšího českého novináře 20. století Ferdinanda Peroutky uplynulo v dubnu celých čtyřicet let. Za tu dobu byl Peroutkův zjev mnohokrát a z mnoha úhlů analyzován, většinou poučeně, výjimečně i diletantsky. Středem zájmu o Peroutku byla samozřejmě jeho žurnalistická a spisovatelská činnost, jeho politické a společenské postoje. Poněkud stranou zůstal Peroutkův vztah k náboženství, coby integrální součásti jeho osobnosti. Nijak k osvětlení této stránky nepřispěla ani Peroutkova příslovečná nechuť k odkrývání vlastního soukromí, ani lakonické označení sebe sama za „bohužel ateistu“.

Rodinná anamnéza nebyla náboženskému vývoji mladého Peroutky nijak příznivá; otec se v tomto smyslu neprojevoval a vlastenecká maminka po převratu v roce 1918 dokonce nechala vypsát sebe i nedospělou dceru z katolické církve v tehdy módní akci „Pryč od Říma“. Ferdinand, jeho otec i bratr v Církvi zůstali; demonstrativní rozchod zjevně nepovažovali pro sebe za důležitý. Ani ve svých prvních článkách začínající novinář tuto záležitost neřeší. Skutečnou Peroutkovu ne/náboženskost lze ovšem sledovat v jeho pozdějším díle.

Chvála katolictví

Hned v první knize *Jací jsme* (1924) o české národní povaze polemizuje s rozšířeným (i Masarykovým) názorem, že všechny naše národní ideály jsou ideály reformační a „snáší se s katolicismem jako oheň s vodou“. Na příkladu obrozenectví Peroutka ukazuje, že nikoli reformace, ale naopak katolictví spolu s vlastenectvím mělo pro národní probuzení zásadní význam. „Katolictví je s naším obrozením spojeno velmi intimně,“ píše Peroutka. Český národ podle něj „velmi dávno přestal pojímat katolicismus jako mūru, která na něm sedí a naopak kolem počátku století devatenáctého, kdy se začal probouzet, cítil katolicismus jako náboženství sladké a půvabné, v jehož náruči je možno dobře žít.“

Peroutkova chvála katolictví nekončí: „Katolicismus složil do této země něco z dědictví velmi starých kultur. Nebyl to dar, jehož třeba želeť. Je-li kde jaký půvab v této zemi, naleznete jistě, že jest dědictvím po katolicismu... Pokuste si

Ferdinand Peroutka. Foto: archiv autora

Pokuste si odmyslit vliv katolictví z lidové písně, z lidového umění, ze zvyků, z přísloví, z naší architektury, literatury, z pověstí a pohádek – jak velice bychom byli ochuzeni!

odmyslit vliv katolictví z lidové písně, z lidového umění, ze zvyků, z přísloví, z naší architektury, literatury, z pověstí a pohádek – jak velice bychom byli ochuzeni! Jak těžce by tím bylo zasaženo i to, co pokládáme za českou tradici! ... Velmi mnoho z toho, v čem vidíme typické vyjádření češtví, přišlo do této země teprve z katolického kostela.“

Jak se snáší tato autorova takřka vášnivá obhajoba katolictví s onou prezen-

tací sama sebe jako „bohužel ateisty“? Žádná velká záhada: Peroutka se nepokládá za náboženského člověka, ovšem coby objektivní pozorovatel (nadto s křesťanskými kořeny) nemůže nevidět katolická pozitiva. Upřímně přiznává: „Kdybych byl náboženský člověk, nedovedu si to představit jinak, než abych byl úctyhodně nesnášenlivý katolík nebo protestant a neuznával bych tak zdvořile jiných věr.“

Publicista Pavel Kosatík, ve své knize *Ferdinand Peroutka, život v novinách* (2003) Peroutku popisuje jako člověka, který „v žádném případě nepřestal být mužem víry, jen proto, že se odklonil od Boha.“ Třebaže „se v mládí rozešel v myšlenkách a činech s katolickými dogmaty, křesťanské morální principy zachovával i v dalším životě. Takoví lidé bývají nazýváni názorovými katolíky,“ píše Kosatík. K podobnému závěru došel také Peroutkův kolega v *Dnešku* novinář a spisovatel Dr. František Kafka, který v rozhovoru pro *Lidovou demokracii* (1991) Peroutku označil za „vědomého katolíka, ale ne věřícího, nýbrž názorového“.

Proti novému náboženství

Boj s „jinými věrami“ Peroutka vedl i s prezidentem T. G. Masarykem, když polemizoval s jeho hledáním nové církve. Přímou k záchvatu ironie Peroutku dovedly modernistické představy profesora Emanuela Rádl o „novém vyšším“ náboženství: „Nepochybují také, že na tomto poli nad katolictvím zvítězíme. Zvítězíme nad ním tak důkladně, že už vůbec nezůstane místo pro nějaké náboženství. My, moderní lidé, jsme chytráci. Profesor Rádl měl ještě dodat, že místo Genese máme knihy Darwinovy a víru, že jsme se vyvinuli z opic, místo mše telegrafii, místo komže kabát se šosy, místo svatého Františka noviny, místo kostela tělocvičnu, místo oltáře hrazdu. To, co se po tak vehementním útoku na katolicismus z náboženství udrží, bude jakási vypelichaná kočka, žalostný útvar, jemuž

budeme jméno náboženství přikládat z milosrdenství...Tito organizátoři nového náboženství vyčišťují svět tak dokonale od náboženskosti, nelibě čpící modernímu člověku, že v tom očištěném světě nezbyvá místa, kde by Bůh hlavu složil... Tímto způsobem náboženskosti českého člověka nezachráníme.“ (*Jací jsme* – 1924)

Odhlédneme-li od černého humoru, cítíme v Peroutkově textu i nostalgii nad ztracenou pevností katolictví, nad ztrátou jeho schopnosti vést a oživovat národ. Peroutka, který trpělivě shledával všechny síly pro budování československého státu, pozorně sledoval i politický boj katolíků v čele s Msgr. Janem

Šrámkem. Ne bez zjevných sympatií ke katolické straně popisoval ve svém stěžejním díle *Budování státu* (1932–1938) parlamentní klání o odluku církve od státu i o zákonech, které měly oslabit katolickou církev a rodinu založenou na církevním učení. Když odluka padla, Peroutka píše: „Pozorujeme jev paradoxní: je nesporné, že po převratu veřejně se vyjadřující většina vyslovovala pro odluku státu od církve (což prakticky znamenalo od církve katolické), stejně je však nesporné, že většina v této církvi setrvala. Nemůžeme očekávat, že většina, která je tu i tam, se bude odluky domáhat s hrozbou naléhavostí.“ Peroutka připomíná zásluhu „navovací taktiky“

ministra vnitra Antonína Švehly při odmítnutí odluky a cituje hrdou odpověď předsedy vlády Karla Kramáře rozličným zastáncům odlukového zákona: „Zachránili jsme stát.“

Názorové křesťanství jistě není ideální, chybí mu pokora a vize Boha. Ale když je zle, Bůh je blízko, a i pomoc slepého je cenná. Díky za ni.

*Ferdinand Peroutka, jr.
(Mezititulky redakce)*

*Ferdinand Peroutka, jr.,
novinář a publicista*

JAK KATOLICKÁ CÍRKEV BUDOVALA ZÁPADNÍ CIVILIZACI

Letos v březnu znovu vyšla kniha amerického historika Thomase E. Woodse „Jak katolická církev budovala západní civilizaci“. Jde o světový bestseller, který v češtině v desetitisícových nákladech vychází již podruhé. První vydání knihy bylo před deseti lety i přílohou *RC Monitoru*.

Ještě aktuálnější než před deseti lety

Když kniha *Jak katolická církev budovala západní civilizaci* vyšla v češtině poprvé, vzbudila nemalý ohlas. Dnes jsou desetitisíce výtisků prvního vydání již rozebrané. A přitom je nyní její obsah ještě aktuálnější, protože dnes se v souvislosti s nebezpečím islamizace Evropy začínají o poznávání křesťanských kořenů naší evropské civilizace zajímat i mnozí lidé, kteří o toto téma před deseti lety zájem ještě neměli.

Vychází díky spolupráci katolíků z Čech a Moravy

Opětovné vydání knihy a její distribuce je plodem vzájemné spolupráce katolíků z Čech a Moravy: pražské *Res Claritatis*, která dala nezištně k dispozici český překlad a sazbu prvního vydání a zprostřed-

kovala kontakty na držitele autorských práv, tiskového apoštolátu A.M.I.M.S. z Vranova nad Dyjí, který organizuje a financuje druhé vydání a nekomerční distribuci knihy a olomoucké *Matice Cyrilometodějské*, která zajišťuje komerční distribuci knihy tak, aby publikace byla široce dostupná i pro nevěřící čtenáře u mnoha různých knihkupců po celé České republice.

Knihy má i apologetický rozměr

Apologie znamená „obhajoba“. Apologetický zaměření knihy znamená, že – mimo jiné – poskytuje čtenáři informace, aby uměl nejen svou víru, ale také působení církve obhájit před druhými. To považuji za velmi důležité – a dnes často opomíjené. Důsledek je pak jednoznačný: kdo si neumí obhájit svou víru a katolickou církev, ten o těchto té-

matech s druhými raději nemluví. Sám si pamatuji ze svého mládí, jak mi bylo nepříjemné, když ve škole přišla řeč na témata jako je víra a církev. Mněl jsem z nich doslova hrůzu. Vše se změnilo, když nás naši vedoucí ministrantů, mladí studenti matematiky-fyziky Miloš a Zdeněk Winklerovi naučili, jak si své názory obhájit, doložit historickými fakty, citovat prameny. Najednou jsem zjistil, že ti, kteří nevěří a posmívají se Církvi, vlastně o své nevěře většinou vůbec nic neví a jen opakují pár naučených frází, které nejsou a ani nemohou být schopni doložit, protože se skutečností nemají nic společného.

Ke kořenům naší civilizace

Americký historik Thomas E. Woods v knize populární formou přibližuje, jak mniši na začátku středověku zachránili

civilizaci, proč se moderní věda zrodila právě v katolické církvi (a proč to nebyla žádná náhoda, že k tomu došlo právě v katolické církvi), jak katolická církev vynalezla systém univerzit, a tak položila základ existence mezinárodní vědecké komunity a sdílení informací – tím urychlila vědecký pokrok způsobem, který v žádné z předcházejících civilizací neměl obdobu. Popisuje, jak díky papežství se myšlenka univerzit rozšířila: zřizovateli univerzit byli totiž většinou papežové – z 81 univerzit do začátku reformace mělo 33 univerzit papežskou zakládací listinu, 15 císařskou nebo královskou, 22 obojí, tj. papežskou i od světského panovníka a 13 nemá dochovanou žádnou. Poskytuje i vyvážená historická fakta o Galileově případu. Ukazuje, jak Církev humanizovala pohanský Západ trváním na posvátnosti každého lidského života, jak západní právní systém vyrostl z církevního práva a mnoho dalšího.

Pomozte s šířením knihy

Tiskový apoštolát A.M.I.M.S. již knihu na konci března rozeslal do všech lidových, obecních, městských, okresních a krajských knihoven. Prosím, zeptejte se ve vaší knihovně, zda ji již zařadili do knihovního fondu. Při podobných akcích v minulých letech se nám stalo, že v některých knihovnách zaslanou knihu někde založili a v nabídce knihovny se

neobjevila, nebo se objevila až po upozornění z řad čtenářů... Pokud by ale skutečně do vaší knihovny nepřišla a byl by o ni zájem, rádi ji ještě dodatečně knihovně zdarma pošleme. Stačí mě kontaktovat na pavel@fatym.com.

Knihu doporučujeme i vám. Pomozte ji prosím šířit i mezi vašimi přáteli. Je důležité, aby především sami křesťané věděli, čím vším katolická církev přispěla k budování evropské civilizace. Nemusí se pak bát o těchto tématech kvalifikovaně diskutovat s nevěřícími... Publikace s 208 stranami textu a 16 stranami obra-

zových příloh je šířena jen za příspěvek 180 Kč + obyčejné poštovné České pošty. Objednat ji můžete na www.amims.net. K zakoupení je také v Matici cyrilometodějské a na www.maticecm.cz.

Pro učitele zdarma

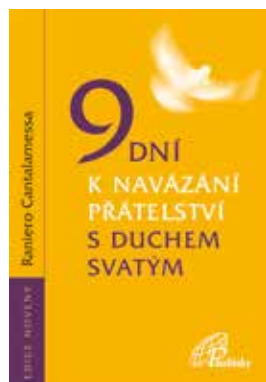
Knihu provází předmluva pražského arcibiskupa Dominika kardinála Duky. Píše v ní: „Považoval bych za vhodné, aby tato kniha byla součástí souboru učebnic, které budou patřit k vybavení škol...“ Knihu jsme rozeslali po jednom výtisku i do všech základních a středních škol v České republice. **Pokud jste učitelé a chtěli byste ji pomoci šířit mezi svými kolegy, napište mi na pavel@fatym.com.** Rádi vám ji za jakýkoliv příspěvek podle vašich možností nebo i zdarma v potřebném množství zašleme. Je to možné i díky smlouvě s globálním držitelem autorských práv *Regnery Publishing, Co.* (USA, Washington D.C.), která nám dovoluje věnovat knihu školám bez toho, že bychom z těchto výtisků museli platit poplatky za autorská práva. Autorské poplatky u této knihy jinak výrazně převyšují náklady na její tisk...

Předem děkujeme všem, kteří rozšíření této důležité knihy jakýmkoliv způsobem podpoříte.

P. Pavel Zahradníček
koordinátor tiskového apoštolátu
A.M.I.M.S.

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, I 10 00 Praha I, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Raniero Cantalamessa: 9 dní k navázání přátelství s Duchem Svatým

Duch Svatý je duší našeho duchovního života. Bez něho se nemůžeme modlit ani chápat Písmo svaté, ani milovat. Duch Svatý nás posiluje. Ježíš sám nám to slíbil: „Dostanete sílu Ducha Svatého, který na vás sestoupí“ (Sk 1,8). Brož., 80 s., 95 Kč

Gabriele Amorth: S růžencem v ruce

Slavný exorcista se v této knížce se čtenáři dělí o svou zkušenost s růžencem jako s jednou z nejdůležitějších modliteb svého života. Jednotlivá tajemství růžence doprovází svými zamyšleními. Knihu ukončuje výběr z promluv a dokumentů posledních papežů věnovaných modlitbě růžence.

Váz., 160 s., 199 Kč

FIKTIVNÍ FILOSOFICKÉ ROZHOVORY O NEFIKTIVNÍCH PROBLÉMECH

Dialog politika s filosofem XII.

Politik s Filosofem pokračují v debatě, při níž hledají znaky totality v ideologii multikulturalismu.

P: Minule jste vysvětloval přítomnost prvního znaku totality v ideologii multikulturalismu a v politice EU. Mohl byste to stručně shrnout?

F: Nárok na relativně všerozsáhlé ovládnutí se v multikulturalismu odvozuje z utopického Cíle. Ten spočívá ve vytvoření jedné civilizace svobody, rovnosti a všelidského bratrství. K tomu je třeba zničit civilizaci bílého muže, což zahrnuje i rozpuštění evropských národů a stvoření nového občana – univerzálního cizince. Dopady na život Evropanů jsou zásadní a děsivé.

P: A další dva znaky totality? Mluvil jste o konceptu pseudomorálky a koncepčně neomezeném zneužívání moci. Kde je v politice EU vidíte?

F: Úhlavním nepřitelem totality je přirozená morálka. Jako alternativu k jejímu univerzalizmu nabízí moderní vzdělanost totalitě etický relativismus; dnes je taková nabídka neodolatelná. Podle relativistů neexistují rozumné důvody pro všelidskou morálku. Proto prý musí být mýtus obecně závazných norem nahrazen etikou **vynalézání** vždy svěžích, dobově odpovídajících norem.

P: To se zdá být rozumnější než jejich ukvapené zobecňování. Pokud vím, dnešní autority etického myšlení tento posun vítají.

F: Co když ukvapeně. Tady se musíte rozhodnout. Buď začneme tuto filosofickou otázku rozvíjet, a pak budeme muset dát problém bruselské totality na delší čas do závorcky. Anebo se spokojíte s příležitostnými podněty, které sem tam nabídnu.

P: Když v nich nepropašujete nějaká svá dogmata...

F: Podněty mohou probouzet kritické myšlení, které dogmata naopak odhaluje; třeba ta, která vedla k instalaci relativismu. To je ale ta náročnější cesta, kterou

si zde musíme odpustit. Tato zkratka má ovšem i svůj rub.

P: Jaký?

F: Etický relativismus odůvodňuje zdánlivou přijatelnost všech morálek. Dokud ho nevyvrátíme, nemůžeme takové skvosty totality, jakými jsou třídní či multikulti morálka, oprávněně hodnotit jako pseudomorálky. Druhý znak totality však takové hodnocení obsahuje. Bez filosofické kvalifikace prostě nemůžeme tvrdit, že totality vnucují pseudomorálky.

Foto: <https://pxhere.com> (CC0 Public Domain)

P: Nemusím být filosofem, abych poznal morální deficit totality.

F: Jak poznal? Brutalita tvrdé totality odporuje přirozenému mravnímu citění. Jeho objektivní platnost by však měla být racionálně prověřována; a na to už mravní instinkty nestačí. Krom toho může existovat i měkká totalita, která nejprve nenásilně ovládne instituce humanitní vzdělanosti. Z nich pak ohlupuje veřejnost, aby nakonec šikovnou rétorikou přesvědčila její značnou část o svých pseudo-hodnotách.

P: Jak by mohl někdo racionálně hájit masové vraždění?

F: Hegel přišel s ideou všestranné nadřazenosti státu nad občanem. Stát má právo zasahovat mu jakkoli do soukromí: může

mu předpisovat světonázor, převychovávat ho, zacházet s ním zcela podle svých potřeb. Co se pak jeví z nízkého osobního hlediska jako zločinné, je z hlediska vyšší, kolektivistické morálky legitimní.

P: To je nepřijatelné.

F: Ovšem. Však je to taky obecná zásada totalitních režimů. Kolektivistická morálka je v nich zabudována jako obsah druhého a třetího znaku totality. Jak ale dokážete, že je to jen pseudomorálka? Tím, že to tak cítíte?

P: Člověk má přece nezcizitelné právo na svobodu životního sebeurčení, na vlastní náboženství, světonázor...

F: A to se podívejme. Kdopak mu asi takové právo dal? Snad nějakí špičkoví právníci své doby? Nebo momentální společenský konsenzus? Jiní právníci či jiný konsenzus, v jiné době mu ho zase vezmou.

P: Mluvil jsem o jeho nezcizitelnosti.

F: Bohužel jen setrvačně. V relativismu pro ni oporu nenajdete. Co se Vám tedy před chvílí zdálo rozumné, že totiž mravní normy jsou jen lidmi **vynalázané**, a tudíž i dobově **podmíněné**, to se teď obrací proti Vašemu přirozenému mravnímu citění; pohříchu jen subjektivnímu. S jeho objektivním odůvodněním Vám dnešní autority nepomohou. Musel byste se vrátit k té „překonané“ všelidské morálce a poučit se, že nezcizitelné právo vychází z **nepodmíněné** lidské přirozenosti, kterou ještě žádný člověk „**nevynalezl**“. Teprve pak byste mohl oprávněně mluvit o nelidskosti kolektivistických morálek, které obsahují i oblíbenou zásadu tyranů, podle níž účel světí prostředky. V totalitách se stala tato nemravnost nepostradatelnou; je součástí morálního i politického znaku totality.

P: Jak jsou tedy oba znaky přítomné v politice EU?

F: Totalitní devastace mravnosti má dvě úrovně: ideologickou-systémovou a režimem fakticky realizovanou. Ideologové konkretizují konflikt se „Zlem“ tak, že se snaží zneškodnit nějakou demonizovanou skupinu. Neomarxisté mají pro jistotu na mušce všechny Utlačovatele. Drtí je státní mocí, s užitím jakýchkoli prostředků.

P: Nevšiml jsem si, že by se chovali jako nacisté či komunisté.

F: Zatím ne. Ale i u neomarxistů platí, že ideologické zájmy jsou „až na prvním místě“, a když bude nutné... Tahle logika revoluce je čitelná ve zvýhodňování „utlačovaných menšin“ na úkor ostatních. Elementární spravedlnost přitom nahrazují „spravedlností“ ideologickou – ve všech variantách: v multikulturalismu, genderismu, politické korektnosti i v „lidských právech“. Pokud nechcete „korektně“ lhát, musíte uznat, že politika EU tyto báječné programy nesmlouvavě realizuje.

Mocenská realizace multikulturalismu produkuje elementární nespravedlnost v bezpočtu situací, neboť angažování politici rozhodli, že evropské národy musí ustoupit nové inkluzivní Společnosti rasově promíšených občanů, zatímco odpůrce čeká exkluze. Potřebujete orgie multikulti pseudomorálky a mocenské zvůle rozepsat?

P: Prosil bych.

F: V nestoudném preferování menšin se projevuje snaha totalitních elit zavést nadvládu zkažených ctností.

P: Co to proboha je?

F: V multikulti rétorice se to jen hemží spravedlností, rovností, svobodou, soli-

daritou, milosrdenstvím, tolerancí, antirasismem či lidskými právy. Není to povznášející?

P: Co máte proti evropským hodnotám? Chcete je snad nahradit jejich opaky?

F: Přiznávám, že mi jejich vytrubování zní dost falešně. V jistém smyslu bych je i těmi opaky nahradil.

P: Pak se nedivte, že vzdělání lidé mají Váš euroskeptiky za fašisty.

Když neomarxista káže toleranci, solidaritu či spravedlnost, pak je vyžaduje jen ve vztahu k vyvoleným menšinám; ostatní nemají nárok. Jsou to tedy ctnosti na úkor druhých, čili ctnosti dialekticky zkažené.

F: Eticky vzdělání? Myslíte oběti svůdné rétoriky neomarxistů? V ní se totiž pod vznešenými termíny skrývají pravé opaky těch mravních hodnot, které jimi byly po staletí vyjadřovány. Když káže neomarxista toleranci, solidaritu či spravedlnost, pak je vyžaduje jen ve vztahu k vyvoleným menšinám; ostatní nemají nárok. Jsou to tedy ctnosti na úkor druhých, čili ctnosti dialekticky zkažené.

Tak je exaltovaná tolerance k privilegovaným migrantům spojena: a/ s netolerancí vůči spravedlivé kritice jejich chování; b/ s netolerováním stejného chování starousedlíků. Solidarita s uprchlíky je spojena s nesolidárním

zhoršením životních poměrů domácích. Například přikázaným soužitím s masou násilníků, teroristů a na sociálních systémech bezostyšně parazitujících migrantů, kteří se nechtějí integrovat a jsou v tom multikulturalisty podporováni. Ideologicky předefinovaná spravedlnost pak zavádí skandální nerovnost před zákonem: co je dovoleno migrantovi, je zakázáno ostatním. Ideologicky nadekretované „lidské právo“ jedněch se obrací proti skutečným lidským právům těch „spravedlivě“ znevýhodněných.

Tak bychom mohli pokračovat dál přes rovnost, kde člen menšiny je vždycky „rovnější“; přes milosrdenství, které je velmi nemilosrdné k většinovému občanovi; přes svobodu žít svou kulturní identitu, což muslimům zajišťuje beztravné jednání podle jejich nemravných zákonů, až k antirasismu, kde padouchem může být jen běloch. Seznam ideologicky zkažených ctností je dlouhý a technika jejich deprivace se osvědčila. Ušlechtilé znějícímu termínu se posune význam k takovému myšlenkovému obsahu, který je popřením původně vyjádřené mravní hodnoty. Jeho ušlechtilý zvuk přitom sugeruje, že jde stále o tutéž hodnotu. Pokrytecká rétorika neomarxistů tak umně zakrývá jejich pseudomorálku, která se v libivém balení úspěšně prodává. Eticky negramotní vzdělanci postmoderny na ní vyrostli; dnes jsou z nich přemnožení „pachatelé dobra“.

Jiří Fuchs

*Jiří Fuchs, filosof,
lektor Academia
Bohemica*

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

„Pane prezidente, obracím se na Vás spolu se svými dětmi jako na člověka, který zná bolesti a prožitky všech Poláků, s naléhavou prosbou o prominutí trestu Witoldovi Pileckému... Miloval Polsko a to u něj přesahovalo všechno ostatní... Velmi prosíme o milost pro našeho otce a manžela...“ Ani zoufalá prosba o milost Marie Pilecké pro manžela Witolda, adresovaná roku 1948 prezidentovi Boleslawu Bierutowi, nebyla vyslyšena,“ uvedly *Novinky.cz* vzpomínku na rytmistra Pileckého, kterého v březnu 1948 komunisté odsoudili k popravě za údajnou špionáž a podvracení republiky. Zabili člověka, který měl mimořádně pohnutý osud. Jedna epizoda jeho života je zvláště pozoruhodná. **Stal se na celých 947 dní dobrovolným vězňem v koncentračním táboře Auschwitz, aby tak podal zprávu o mimořádně krutých podmínkách, v nichž vězni žili, a také o masivním vyhlazování Židů v sousední vesničce Birkenau.** V dubnu 1943 se mu podařilo utéci. Posléze v červenci 1945 odjel do Itálie, kde se stal důstojníkem 2. sboru generála Anderse, velitele polské armády na Západě. Nabídl své konspirační zkušenosti a na podzim odcestoval pod jménem Roman Jezierski do Polska. Zakrátko zde vytvořil nevelkou tajnou organizaci, která shromažďovala informace o průběhu komunizace polské společnosti a posílal je na příslušná místa. I když na podzim 1946 cítil, že je jeho situace velmi komplikovaná, a hrozilo

mu zatčení funkcionáři ministerstva veřejné bezpečnosti (MBP), nechtěl opouštět Polsko. **„Já zůstanu,“ řekl před přáteli, „všichni odtud nemohou odjet, někdo musí vytrvat bez ohledu na důsledky.“ Jeho statečnost a láska k vlasti se mu stala osudnou, 15. března 1948 byl zastřelen ranou do týla.**

Hrdiny máme před očima i dnes. Pro řadu z nás jsou to aktuálně rodiče Alfieho

Koláž: mimi

Evanse, ano, toho téměř dvouletého nemocného chlapce, kterého nechávají v Británii (ano, opět Británii) doslova umřít hladu v nemocnici pod lékařským dohledem. **„Dvouletý Alfie se narodil v Liverpoolu jako zdravé dítě mladých rodičů. V pěti měsících mu byla diagnostikována neznámá neurologická choroba degenerativního charakteru.** Od prosince 2016 leží v kómatu v nemocnici, s dýcháním mu pomáhají přístroje, jeho stav je stabilizo-

vaný a reaguje na podněty rodičů. Stejně jako v případě Charlieho Gardy byly podle Alfieho ošetřujících lékařů vyčerpány všechny dostupné možnosti léčby, a proto podali k soudu návrh na jeho odpojení od přístrojů. Rodičům se podařilo vybojovat pro chlapce italské občanství a vatikánská nemocnice Bambino Gesù je dokonce ochotna uhradit veškeré náklady spojené s přepravou a následnou léčbou. I přesto ale soud tento týden rozhodl o odpojení chlapce od přístrojů. Proti vůli rodičů,“ napsala komentátorka webu *Zdroj.cz*. Alfie byl odpojen od přístrojů a zbaven výživy 23. dubna večer. **Dávali mu pár hodin života. Válčí už několik dní, nemocnice mu po dvou dnech opět poskytla kyslík a aktuálně dostává trochu vody a mléka.** Co bude dál, nikdo neví. Ale za Alfieho bojuje velký kus světa. Jedna maminka Kate (Evansová) v ten den měla o dítě přijít, druhé Kate v téže zemi (v královské rodině) se chlapec narodil. Stojí za zmínku, že soudce Nejvyššího soudu Anthony Hayden je prominentním členem Bar Lesbian and Gay Group („BLAGG“) a spoluautorem příručky *Děti a homosexuální rodiny* a že Alfieho zastupuje pro-life a prorodinná organizace Christian Legal Centre – jedná se tedy o dvě radikálně protikladné pozice, o kulturu smrti proti kultuře života. Jaké asi mělo Christian Legal Centre u soudního stání šance?

-zd-

6. 5. Ne	6. neděle velikonoční (Den modliteb za pronásledované křesťany) Sk 10,25–26.34–35.44–48, Žl 98, I Jan 4,7–10, Jan 15,9–17	13. 5. Ne	7. neděle velikonoční Sk 1,15–17.20–26, Žl 103, I Jan 4,11–16, Jan 17,11b–19
7. 5. Po	sv. Benedikt II., papež Sk 16,11–15, Žl 149, Jan 15,26 – 16,4a	14. 5. Po	Svátek sv. Matěje, apoštola Sk 1,15–17.20–26, Žl 113, Jan 15,9–17
8. 5. Út	Panna Maria, Prostřednice všech milostí Sk 16,22–34, Žl 138, Jan 16,5–11	15. 5. Út	sv. Žofie, mučednice Sk 20,17–27, Žl 68, Jan 17,1–11a
9. 5. St	sv. Hermus, kněz a mučedník Sk 17,15,22 – 18,1, Žl 148, Jan 16,12–15	16. 5. St	Svátek sv. Jana Nepomuckého, kněze a mučedníka Řím 8,31b–39, Žl 69, Mt 10,17–22
10. 5. Čt	Slavnost Nanebevstoupení Páně (Doporučený svátek) Sk 1,1–11, Žl 47, Ef 4,1–13, Mk 16,15–20	17. 5. Čt	sv. Paschal Baylon, laický bratr OFMDic Sk 22,30; 23,6–11, Žl 16, Jan 17,20–26
11. 5. Pá	sv. Ignác z Lácni, řeholník, mystik OFMCap Sk 18,9–18, Žl 47, Jan 16,20–23a	18. 5. Pá	sv. Jan I., papež a mučedník Sk 25,13b–21, Žl 103, Jan 21,15–19
12. 5. So	sv. Nereus a Achilleus, mučedníci Sk 18,23–28, Žl 47, Jan 16,23b–28	19. 5. So	sv. Petr Celestýn, papež Sk 28,16–20.30–31, Žl 11, Jan 21,20–25

MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Redakční rada: PhDr. Roman Cardal, Ph.D., Mgr. Andrej Kutarňa, fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.